

Зустріч

Олександр Мінович

Слухайте аудіокнигу в виконанні автора:

Ваш браузер не підтримує відтворення аудіо

Епіграф

"Старезний, густий, предковичний ліс на Волині. Посеред лісу простора галява з плакучою березою і з великим прастарим дубом. Галява скраю переходить в куп'я та очерети, а в одному місці в яро-зелену драговину – то береги лісового озера, що утворилося з лісового струмка."
(Леся Українка. "Лісова пісня")

Зустріч

Десятирічний Бориско після обіду подався до лісу аби заготовити лози-молокити – кошики плести. Цієї хитрої науки навчився хлопець недавно від батька. Той з лозою виробляв таке, що всі заглядалися. Його кошиками не картоплю носили, а на Великдень до церкви йшли з крашанками та пасочками-мазурками.

Аби вийшло гарно, то лозу треба брати м'яку, тонку, червонясту, краще там де вогко – біля канави чи болота.

Осінь вже дмухнула холодом по деревах. Ліс пожовтів та притих. З деяких дерев листя впало на землю і шурхотіло під ногами.

Малий хлопець йшов насвистуючи до знаних місць, де повинна була рости молокита. Збирався нарізати велику в'язку, щобхватило і на кошики, і на колиску сусідській Ганці, яка чекала буслів. Вони мали скоро принести до хати сусідів дівчинку.

Край невеличкого болота доброї лози чомусь не було, а Борис сподівався саме тут запастися, навіть щербатого ножа витяг загодя з кишені.

Замість того, щоб рости, як завжди, густими кущами, молокита траплялася одиноко і де-не-де. Треба було добре вдивлятися, перебігати з місця на місце, аби хоч щось нарізати – неначе гриби збирати.

Хлопець запалився пошуком і незчувся коли відірвався од знайомих місць. Осіннє сонце почало швидко ховатися за старезними дубами, напускати лісом довгу тінь, а згодом і темряву.

В руках у Бориса була вже важкенька в'язка, тому він на хвилю схаменувся й зупинив свою заготівлю. І тільки тепер запримітив, що вже почало темніти. Оглянувся навколо, але не впізнав де знаходиться. Ліс був геть незнайомий і якийсь незвично темний, непривітний – лякав.

Малий кинувся бігти туди де зайшло сонце. На його думку, там мали бути рідні місця, в яких він почувався би впевнено та не боявся б і поночі.

Біг довго. Вже повинні бути на звичному місці старі сосни та липи, які ховали батьківський хутір від палючого літнього сонця і холодних зимових вітрів. Однак їх видно чомусь не було. Скільки не гнався – попереду тільки незнайомий, суворий, темний ліс.

Нарешті сил не стало. Зупинився... Панічна думка билась в тонких жилках на лобі: "Заблукав!"... "Що робити?"...

Страх став холодом обдавати тіло, обволочувати мозок.

Гарячково згадував всі настанови, всі розповіді про те, як вийти з лісу, коли заблудиш, але нічого не йшло в голову аби допомогло. Темрява ж, ніби накрила мокрим рядном. Стало не видно нічого і за два кроки. Тільки небо вгорі над чужими деревами ще ледь-ледь світило.

В нічному оточенні чулися незнайомі звуки, шурхіт, сичання. Мовби хтось ходив і літав. Здавалося, що ліс наповнився якимись невідомими істотами, які кружляли навколо й підходили все ближче і ближче.

Бориско наткнувся на широчезний стовбур розлогого дуба. Притулився і неначе почув трохи затишку й тепла. Присів і довго скімлив, розмазував сльози. Потім замовк, бо став боятися аби ніхто не почув з лісових мешканців. Краще вже без них, на самоті. Але картини вже малювалися самі, одна за одною. Хто тільки не йшов на думку, щоб ще більше настрахати. І Перелесник, і Мавка Лісова, і русалки, і відьми, і Болотяний. Пам'ять підкидала почуте від різних людей, які здавна жили при лісі.

Аби не знайшли-не побачили непрохані ляки, став згрібати суху траву і листя, зариватися в купу, мов заєць в нору.

З часом втома стала бороти страхи і напустила сон... Тривожний... Такий, який тільки й може снитися переляканій дитині, яка скрутилася-забилася в оточенні небезпеки.

Вночі раз-за-разом просипався, ціпенів від страху. Прислухався до лісових звуків і знову впадав чи то в сон, чи в безпам'ятство.

А навколо щось ходило, шаруділо, кричало і лізло аж до грудей малого, сунулось до нього в нору, ніби обіймало чимось холодним і слизьким...

Нарешті ранішнє сонце пробилось між листям. Залоскотало в носі.

Заспаний хлопчина ніяк не міг дійти де знаходиться і що з ним сталося.

Холод скував тіло залізними обценьками. Малий довго розпростував ноги, потягувався...

Нарешті згадав вчорашню пригоду і миттю схватився з кубла. "Ох і дасть мені мати за такі походеньки! Буде мені молокита, та не для кошиків!", – перше, що подумав.

Однак зважав на таке недовго, бо відразу ж став перейматися, як знайти дорогу додому.

Намагався триматися одного напрямку, але скоро помітив, що вернувся на те місце де ночував. "Водить"... – подумав і відчув, як вчорашній страх повертається. На біду, сонце сховалося за хмари і показуватися не збиралося...

Став накрапувати дощ...

Декілька разів ходив хлопчина навкруги болота. Проте, як не старався, відірватися від нього, не виходило. Мовби притягувало. Хоч якоїсь дороги не траплялося.

Хотілося їсти. В одному місці натрапив на калину і до оскоми напихав рот червоними плодами. Голод не втамувався...

Знову втомилися ноги і треба було час-від-часу зупинятися, щоб відпочити. Пробував посидіти під деревами, однак було мокро і не виділось іншого виходу, ніж йти вперед.

Так змагався сам з собою багатьма годинами. Поступово втрачав надію вийти з лісу...

Аж раптом, мовби прояснилося... Чи то багатолітнє сусідство з лісом таки далось ознаки?

Борис зумів себе опанувати. Пішов так, щоб вітер був весь час з одної сторони і вийшов на лісову дорогу... Зрадив... Знав, що дорога завжди виведе до людей.

А вони й не заставили себе довго чекати... В молодому березнячку – дві жіночі постаті... В світлій, незвичній хлопцеві одежі, збирали гриби. Тонкими палками відкидали жовте листя, перегукувались, голосно сміялись над чимось.

Хлопець мало не знепритомнів від радості. "Люди! Люди! Вийшов!... Вибрався!" – хотілося йому гукати на все горло.

Побачивши малого, одна жінка вийшла на дорогу. Тепер стало видно, що була вона ще молодою, приємної зовнішності, панського вигляду. Мала в собі щось, трохи мовби неземне, одухотворене.

– То ти заблудився, хлопче?... Довго вже так блукаєш?...

– З учорашнього дня.

– І ночував у лісі?...

– А куди ж мав дітися?

– Бідолашний... Можу тільки уявити, що переніс... Але вже можеш бути спокійним, зараз виведу тебе на пряму дорогу до вашого хутора. Вважай – скінчилися твої пригоди...

Раптом її погукала напарниця:

– Лесю! Лесю! Йди скоріш сюди, глянь, що знайшла! Стільки бабок, аби донести сили хватило. Давай швиденько збирати, поки ніхто не надійшов!

– Чекай-но... Хлопчика проведу трохи, бо збився з дороги.

Леся взяла малого за руку. Дістала з кишені грудочку цукру замотану в білу хустинку:

– Підкріпись, – сказала до хлопця. – Цукор тримаю, щоб гіркі ліки заїдати. Але тобі зараз він більше потрібен.

Борискові було дуже приємно держати теплу руку гарної панянки. Солодкий цукор та ця тендітна рука були ніби з іншого, казкового світу і наче підсолоджували пережиті неприємності.

Через тиждень малий приїхав з батьком на тартак до Косачів, в Колодяжне – дощок напиляти. В саду, біля панського будинку, побачив свою знайому, яка вказала йому

нещодавно дорогу з лісу. Ходила з книжкою в руках. Помітила хлопчину й помахала йому рукою, ніби старому знайомому.

- Це дочка Косачів. Вірші пише, - промовив батько.

Ці слова закарбувалися хлопцю на все життя. З часом він взяв з ким звела його доля.

З тої зустрічі багато води з волинських річок та канав перетекло в море.

На початку 70-х, минулого століття, я готувався грати на шкільній сцені Лукаша в "Лісовій пісні". Знайшов вишиванку, чоботи, штани полотняні, сопілку, та не міг відшукати пояс (крайку), аби підперезуватися. Все село обходив, але не зумів ні в кого позичити. Коли ж хтось порадив звернутися до діда Бориса. Сказав, що в нього в скрині повинна знайтися крайка.

Дід, вже здається, прожив років з вісімдесят чи більше, хоча скільки прожив і сам не знав. Проте, ще мав добру пам'ять, зберіг мову свого покоління та зір. Кажуть, що й вмудрявся читати. Тільки ноги відмовляли.

Зустрів мене приязно. Розпитав для чого крайку шукаю. На якийсь час задумався, наче щось згадуючи, а потім усміхнувся:

- Ти знайш, а я ж її бачив... Живу... Отаку-во, нимов тибє зараз...

- Кого?

- Як то куго?... Лесю Українку.

Олександр Мінович.